

NORMATIVA DEL TREBALL FINAL DE MÀSTER DEL MASTER IN ARTIFICIAL INTELLIGENCE**1. INTRODUCCIÓ**

Per tal d'obtenir el títol de Master in Artificial Intelligence (MAI), l'estudiant ha de realitzar un Treball de Final de Màster (TFM). Aquest document recull la normativa del TFM.

2. DEFINICIÓ I CARACTERÍSTIQUES

El Treball Final de Màster és un exercici original realitzat, en general, de manera individual (es preveu la possibilitat de TFMs coordinats, vegeu el punt 14 d'aquesta normativa) que ha de ser presentat i defensat davant d'un tribunal universitari. Aquest exercici ha de consistir en un projecte integral d'intel·ligència artificial en el que es sintetitzin un elevat nombre de les competències assolides al llarg de la titulació. En conseqüència, ha de posar de manifest que l'estudiant sap aplicar els coneixements adquirits. Tota la documentació generada pel TFM s'ha de redactar en anglès

3. CRÈDITS I CARREGA DE TREBALL

El nombre de crèdits del TFM és de 18 ECTS.

La càrrega de treball per part de l'estudiant s'estima en 30 hores per crèdit.

4. MODALITATS

El TFM es realitza segons una de les de les quatre modalitats següents:

- A: Projectes realitzats a la UB, a la URV, o bé a la UPC
- B: Projectes realitzats en empreses/institucions.
- C: Projectes realitzats en mobilitat, tant nacional com internacional.
- D: Projectes realitzats en empreses/institucions a l'estranger.

Treballs modalitat A

Aquests TFM estan vinculats a una unitat acadèmica (departament, institut de recerca, ...) de les tres universitats i són proposats bé per iniciativa dels professors o bé per iniciativa dels estudiants.

Els professors poden fer públiques les seves propostes de TFM en qualsevol moment, fent servir el mecanisme establert. Els estudiants interessats en una determinada proposta s'adrecen directament al professor que la realitza.

Si la iniciativa de la proposta és de l'estudiant, aquest s'adreça també directament a algun professor del màster que pugui estar interessat en dirigir el TFM.

Treballs modalitat B

Poden realitzar el projecte en aquesta modalitat els estudiants que tinguin un contracte laboral amb una empresa/institució, o bé els estudiants que estan realitzant un Conveni de Cooperació Educativa. Aquest projectes són dirigits per una persona amb contracte a l'empresa/institució. En aquest cas, l'estudiant interessat ha de buscar un professor del màster que faci les funcions de ponent del projecte.

El TFM realitzat en modalitat B s'ha de defensar com a molt tard a la convocatòria de defensa de TFMs següent a l'expiració del contracte laboral o Conveni de Cooperació Educativa.

Treballs modalitat C

Els TFM d'aquesta modalitat es realitzen dintre del marc d'acords d'intercanvi d'estudiants. Aquests treballs es regeixen per les normatives pròpies de la universitat de destí i són dirigits i avaluats per professors d'aquella universitat.

Treballs modalitat D

Els treballs d'aquesta modalitat són similars als de modalitat B amb la diferència que es realitzen a una empresa/institució a l'estranger prèvia signatura de l'acord corresponent.

5. INSCRIPCIÓ DEL TFM

Cal inscriure el TFM abans de matricular-lo. Es pot inscriure el TFM quan es tenen aprovats un mínim de 30 ECTS de les assignatures obligatòries del màster.

6. MATRÍCULA DEL TFM

Es pot matricular el TFM un cop aprovats un mínim de 30 ECTS de les assignatures obligatòries. La matrícula del TFM és de 18 crèdits ECTS. La matrícula té la validesa que marca la normativa de la UPC en vigor.

7. LES FIGURES DE DIRECTOR I PONENT*El director*

El director del TFM ha de tenir una titulació d'Enginyeria, llicenciatura o màster. Tant en el moment de la inscripció com en el moment de la lectura, els professors directors han de ser professors del màster. En cas contrari, cal que el treball tingui un ponent que sigui professor del màster.

El director d'un TFM és l'encarregat de:

- Assessorar l'estudiant en tot allò relatiu al desenvolupament de les competències tècniques i transversals associades al TFM.
- Fer el seguiment i monitoritzar el TFM.

El ponent

El ponent del TFM ha de tenir una titulació d'Enginyeria, llicenciatura o màster. Tant en el moment de la inscripció com en el moment de la lectura, els professors ponents han de ser professors del màster.

El ponent d'un TFM és l'encarregat de:

- Assessorar el director i/o l'estudiant del TFM per garantir que el treball compleixi els requisits que es deriven d'aquesta normativa.
- Realitzar-ne el seguiment en col·laboració amb el director.

Més d'un director

Es reconeix la possibilitat que un TFM sigui co-dirigit per dues o més persones.

8. ITINERARI DEL TFM

Treballs de modalitat A, B i D

Un estudiant que estigui en disposició de fer el seu TFM ha de:

1. Inscriure el TFM.
2. Matricular el TFM.
3. Defensar el treball.

Treballs de modalitat C

Un estudiant que estigui en disposició de fer el seu TFM ha de:

1. Matricular el TFM.
2. A la tornada, la nota recollida en el *transcript* és adaptada a l'escala de 0 a 10 i incorporada a l'expedient de l'estudiant.

En tots els casos la matrícula té la validesa que marca la normativa de la UPC en vigor. Si en el període de vigència de la matrícula del TFM no es defensa el treball, cal tornar-lo a matricular.

9. AVALUACIÓ DEL TFM

El TFM s'avalua globalment amb una qualificació única.

En el cas de treballs de modalitats A, B i D, l'avaluació es fa en alguna de les tres escoles/facultats associades al màster. Aquests treballs són avaluats pel tribunal que fixi la Comissió Acadèmica del màster (CAIMAI). En el cas de treballs de modalitat C, l'avaluació es fa a la universitat destí de la mobilitat.

L'avaluació dels TFM de les modalitats A, B i D requereix l'entrega d'una memòria del treball realitzat i la defensa del seu treball en sessió pública davant d'un tribunal. L'avaluació es realitza en un dels períodes prefixats per defensar el TFM. Les dates d'entrega del treball i de presentació pública seran anunciades per la facultat abans de l'inici de cada quadrimestre.

Els treballs de modalitats A, B i D són avaluats per un tribunal, nomenat pel degà/na de la FIB, a proposta de la CAIMAI. Els tribunals es nomenen i es fan públics, com a mínim, quinze dies abans de la data prefixada per defensar el TFM, i estan constituïts per tres professors d'alguna de les tres escoles/facultats associades al màster, que actuen amb el rols de president, secretari i vocal. Com a mínim, un dels professors ha de tenir docència assignada al programa de màster o n'hi ha d'haver tingut en algun dels dos cursos acadèmics anteriors.

Els membres d'un tribunal no poden ser al mateix temps directors o ponents d'alguns dels TFM que els correspon avaluar. Per tant s'han de nomenar també els membres suplents per actuar en aquestes situacions.

El tribunal avalua de forma conjunta les competències (no transversals) del TFM numèricament i assigna una única qualificació. A més, el tribunal avalua les competències transversals assignades al TFM alfanumèricament.

En el cas de treballs de modalitat C s'accepta l'avaluació del TFM feta a la universitat on s'ha matriculat i elaborat el treball. El certificat de notes expedit per aquella universitat ha d'incloure tant el nombre de crèdits ECTS que comporta el treball realitzat com la qualificació obtinguda. Si l'avaluació del TFM inclou informació sobre competències transversals, aquesta també s'incorpora a l'expedient. Els TFM realitzats en aquesta modalitat han de tenir com a mínim 18 ECTS i la nota dels 18 crèdits és adaptada a l'escala de 0 a 10 a partir de la nota del TFM. Excepcionalment, quan la nota d'origen no és numèrica i no es disposa d'informació addicional de la universitat d'origen, la Comissió Acadèmica del Màster (CAIMAI) pot requerir la defensa del treball en alguna de les tres escoles/facultats associades al màster. El tribunal designat avalua el projecte i atorga la qualificació final.

10. PROPIETAT INTEL·LECTUAL

La propietat industrial i intel·lectual dels TFM de modalitat A està regulada per la normativa vigent a la universitat on es realitza el projecte.

Cal tenir en compte que aquesta normativa no té cap efecte sobre els projectes de les modalitats B, C i D atès que aquests es realitzen fora de l'àmbit de la UB/URV/UPC. És a dir, en cas de projecte de modalitat B o D, la propietat intel·lectual del TFM ve determinada per l'acord que tingui l'estudiant amb l'empresa. Si el TFM correspon a la modalitat C, la propietat intel·lectual ve determinada per la normativa acadèmica de la universitat a on s'hagi realitzat el TFM. L'única excepció que s'ha de considerar es produeix en els TFM de modalitat B que tenen com a director un professor d'alguna de les tres escoles/facultats associades al màster. En aquest cas, el conveni entre el professor i l'empresa ha d'explicitar a qui correspon la propietat intel·lectual del TFM.

11. CONFIDENCIALITAT

La memòria de tot TFM presentat es fa pública a través del Servei de biblioteques de la UPC. L'estudiant o el director poden demanar de forma raonada el tractament confidencial del TFM mitjançant un escrit dirigit al responsable del programa de màster. En els casos en què s'aprovi la confidencialitat, tota la informació relativa al treball no es fa pública i només és accessible pels membres del tribunal per a la seva avaluació i posterior arxiu a l'expedient de l'estudiant. Si es vol canviar el tractament de la confidencialitat posteriorment a la lectura del treball, cal sol·licitar-ho mitjançant una instància signada per l'estudiant, el director i el ponent -en cas que n'hi hagi-. La instància ha d'anar dirigida al responsable del programa de màster.

12. MODIFICACIONS DE LES DADES DEL PROJECTE

Qualsevol modificació de les dades del TFM: títol, canvi de director, ... s'ha de fer mitjançant una instància firmada pel director (o el ponent en els casos en que aquest és necessari) i per l'estudiant i dirigida al responsable del programa de màster.

Un cop inscrit el TFM no es pot modificar la seva modalitat. El responsable del programa de màster pot establir excepcions en casos degudament justificats.

13. BAIXA D'UN TFM

Tant el director del TFM (o el ponent en el seu cas) com l'estudiant poden sol·licitar la baixa del TFM, de manera unilateral, mitjançant una instància al responsable del programa de màster.

En cas que la baixa la demani el director o ponent, el responsable del programa de màster vetllarà per tal que s'assigni el treball a un nou director o ponent, si això és possible, o que l'estudiant en pugui inscriure un de nou.

14. MEMÒRIA DEL TREBALL DE FINAL DE MÀSTER

En finalitzar el TFM, l'estudiant ha de lliurar-ne la memòria a seguint el procediment establert al document "Procediment de lliurament del TFM". La memòria és validada pel director/ponent. Un cop validada, passa a estar automàticament accessible pels membres del tribunal. L'estudiant ha de lliurar la memòria de manera que el tribunal pugui disposar-ne amb un mínim d'una setmana d'antelació respecte a la data acordada per a la defensa.

Per defecte no cal lliurar la memòria en paper, però és responsabilitat de l'estudiant fer arribar una còpia en paper als membres del tribunal que ho hagin sol·licitat explícitament. En tal cas, tot i que s'ha de lliurar enquadernada per facilitar-ne l'estudi, no s'estableixen requisits pel que fa al format de l'enquadernació amb l'objectiu de reduir el cost i el temps necessari per a la seva confecció.

La memòria d'un TFM ha de ser en general original i única. En els TFMs coordinats en què el grau de compartició del treball sigui elevat, s'ha de fer constar clarament quines són les aportacions pròpies de cadascun dels estudiants en les respectives memòries. La memòria d'un TFM ha de començar sempre amb un resum del treball (abstract) de 1000 paraules.

La memòria pot tenir un format lliure. No obstant això, les informacions que obligatòriament han d'aparèixer a la portada (primera pàgina) del treball són:

- a) Títol
- b) Autor
- c) Data de defensa
- d) Director, departament i universitat del director
- e) Master in Artificial Intelligence
- f) FACULTAT D'INFORMÀTICA DE BARCELONA (FIB)
FACULTAT DE MATEMÀTIQUES I INFORMÀTICA (UB)
ESCOLA TÈCNICA SUPERIOR D'ENGINYERIA (URV)
- g) UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA (UPC) – BarcelonaTech
UNIVERSITAT DE BARCELONA (UB)
UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI (URV)

Si existeix un codirector, cal afegir la informació: d')

Codirector, Institució/Empresa del codirector

Si existeix un ponent, cal afegir la informació:

d) Director i Institució/Empresa del director

d') Ponent, departament i universitat del ponent

En el cas de les modalitats B, C i D s'ha d'indicar explícitament el centre/ institució/empresa on s'ha realitzat el TFM.

De forma orientativa, la memòria pot tenir els apartats definits al document "Guia de continguts de la memòria del TFM".